

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

„Ко речма, гласи § 104. ал. 1. и 2., печатаним или непечатаним писменим саставом, ликом или ма каквим другим изображењем или знацима увреди какво надлежатељство или политичко тело, или чиновника или званичника државног или поротника или избраног судију, сведока или вештака или јавног служитеља приликом званичног рада или и изван места надлежатељства но у смотрењу званичног рада, или у смотрењу званичног рада у опште, да се казни затвором од месец дана до две године. Исто тако да се казни и онај, који то учини спрам Народне Скупштине или појединих чланова њених или спрам изборне скупштине или бирачког одбора или појединих одборника његових.

Ако би увреда садржавала и клевету, може се казнити до три године затвора“.

Из цитираног текста се види:

1°. Да се признаје пасивна способност за увреду и клевету надлештвима и политичким телима. Политичка тела су наравно и Народна Скупштина, изборна Скупштина и бирачки одбори, те је била излишна допуна законом од 1870. год., којом се именована тела наводе у § 104. као нешто различито од „политичких тела“.

2°. Да је појам увреде из овог §-а ужи но појам увреде у опште, јер се увреда из § 104. против именованих физичких лица не може извршити делом, већ се свака делатност управљена против њих приликом званичног рада има да подведе под § 93. к. з.

3°. Да се увреда и клевета именованих физичких и правних лица имају подвести под § 104. само онда, кад су извршене „приликом званичног рада или и изван места надлежатељства но у смотрењу званичног рада или у смотрењу

званичног рада у опште“. Место ове личке збрке речи довољно је било рећи „приликом званичног рада или у односу на званичан рад“, као што се изражава нпр. немачки законодавац у § 196. к. з.

Да би се могло рећи, да су увреда и клевета именованих лица извршене „приликом званичног рада“, потребно је: 1° истовременост између званичног рада и извршења оних кривичних дела, 2° да је увредилац одн. клеветник био присутан званичном раду, кад је увреду и клевету извршио.¹⁾ Увреда и клевета из § 104. постоји без обзира на то, да ли је овај рад био законит или не.²⁾

Да би се могло рећи, да су увреда и клевета извршене у односу на званичан рад, потребно је, да оне имају за основу или за предмет званичан рад оних лица, било у опште било један конкретан случај истог.³⁾ Кад овај однос између увреде и клевете и званичног рада постоји,⁴⁾ фактичко је питање.

§ 104. к. з. не важи за увреду и клевету нанету именованим лицима путем штампе. Ако им је овим путем нанета увреда или клевета, онда за њих важи Закон о Штампи, а овај не води рачуна о томе, да ли им је она нанета приликом званичног рада одн. „у смотрењу званичног рада“, или не, тако да се увек има применити чл. 22, т.ј. меродаван је појам увреде дат у њему. Само су веће казне прописане у чл. 23., 29. и 31. У овим се члановима зак. о штампи не помињу бирачки одбори, што значи, да за њих важи § 104 к. з. и онда, кад су им увреде и клевете нанете путем штампе.

§ 1V. Јавна увреда страног државног поглавара и чланова владалачког дома.

Увреда нанета јавно страном државном поглавару и члану страног владалачког дома је нарочита врста увреде,

¹⁾ Тако Frank § 196 т. 1, ма да резервисано. Прот. Olshausen § 196, 4а.

²⁾ Уп. Olshausen § 196, 4а.

³⁾ Уп. Olshausen § 196, 4б., Frank § 196 III 2.

⁴⁾ Није довољна проста могућност постојања овог односа. Уп. Olshausen § 196, 4б.

о којој је реч у § 218. к. з. Овај § није укинут Законом о Штампи, те важи и за увреде нанете путем штампе.

§ 218. ал. 1. гласи: „Ко јавно, усмено или писмено, увреди страног владоца, члана владалачког дома, и у опште поглавара или регента стране државе, која стоји у пријатељским односима са Србијом, да се казни затвором од месец дана до две године, или у блажим случајевима новчаном казном до 1500 динара, ако се у тој држави по закону казни увреда владоца Србије и осталих речених личности наше државе“. Увреда страног владоца изједначена је дакле увреди чланова страног владалачког дома, регента стране државе и у опште страног државног поглавара, као н. пр. председника републике. Но као што се види из наведене законске одредбе, § 218 се не односи на увреде нанете члановима породице регента стране државе и страног државног поглавара, који није владалац, монарх, јер је у њој реч само о члану „владалачког дома“. Тако исто излази из ове одредбе, да се § 218. не односи на увреду нанету бившем или умрлом страном владоцу, регенту и у опште поглавару, као ни на увреду нанету папи, пошто овај нема своје државе, а за примену §-а 218. је потребно, да је јавна увреда нанета поглавару „стране државе“.

Но да би јавна увреда нанета именованим личностима била у Србији кривично дело из § 218, потребно је, да су испуњена два специјална услова инкриминације:¹⁾ 1° да је страна држава у пријатељским односима са Србијом, 2° да се у тој држави „по закону казни увреда владоца Србије и осталих речених личности наше државе“ (т. зв. *узajамност, реципроцитет*.)

Што се пријатељских односа тиче разликују се цивилизоване и нецивилизоване државе. Све прве државе самим тим, што припадају међународној правној заједници, налазе се у пријатељским односима са Србијом, и ако немају овде свог

¹⁾ В. о условима инкриминације Живановић Основни Кривичног Права, Општи Део § 32.

дипломатског представника¹⁾. Пријатељски одношај није прекинут прекидом дипломатских односа, већ само ратом²⁾. Што се тиче нецивилизованих држава, држава дакле, које се налазе ван оне заједнице, за постојање пријатељских односа између њих и Србије потребно је, да између њих и Србије постоје дипломатски односи, који не морају бити трајни или да су са Србијом закључиле т. зв. уговоре о пријатељству³⁾.

За постојање узајамности потребно је према нашем к. з., да се увреда нашег владоца и осталих именованих личности казни по закону стране државе. Не би било дакле довољно то, што би се она казнила по судској пракси⁴⁾. Но узајамности би било, кад би се она казнила на основу уговора закљученог између Србије и стране државе.

Није потребно за узајамност, да се за увреду нашег владоца и других именованих личности казни по закону стране државе строжије од обичне увреде, као што је то случај по § 218 нашег к. з.⁵⁾.

Узајамност мора постојати у време, кад је увреда извршена⁶⁾.

Односно истраге и суђења ове врсте увреде у § 218. ал. 2. вели се: „Ове ће се кривице истраживати и судити по налогу Министра Правде а по тражењу владе дотичне стране државе или њеног заступника. Одустанак од тужбе допуштен је“. Потребно је дакле, да сама влада дотичне стране државе тражи кажњење увредиоца. Према томе не би се могла повести истрага, кад би лично сам увређени страни владоц то тражио. Кажњење се може наравно тражити и по смрти увређеног страног владоца, ако му је само увреда нанета за живота.

Као што се види, у § 218. се говори само о јавној увреди страног државног поглавара и чланова владалачког дома, а не и о клевети. Ово је дошло услед непажње. Законодавац је на име превео немачки израз „Beleidigung“ са „увреда“, док он означава и увреду и клевету. Тако и § 103 данашњег немачког к. з. говори само о Beleidigung, али се под тиме подразумева и увреда и клевета као и у опште.

Јавна увреда, о којој је овде реч, треба да је извршена „усмено или писмено“. § 218 се дакле не може применити на т. зв. реалну и симболичку инјурију.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

¹⁾ Тако Frank 4. Abschn. (190), Olshausen § 102, 4a., Meyer-Allfeld 641, 10, Merkel 384, Hälschner 2 774.

²⁾ Тако поред осталих у претх. пр. наведених писана Frank 4. Abschn. (190), Olshausen § 102, 4a., Binding 1 174, 2 500 вели, да се пријатељски однос прекида и прекидом дипломатских односа.

³⁾ Тако Frank 4. Abschn. (190). Према Olshausen-у § 102 4б само онда, кад су закључени именовани уговори.

⁴⁾ По немачком к. з. и то је довољно. В. Frank § 102. П.

⁵⁾ Ово захтевају немачки писци, н. пр. Frank § 102. П. сем Binding-a 2 499.

⁶⁾ В. Живоновић Основи Кривичног Права, Општи Део § 32 П.

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Ђуричића

члана Касационог Суда

(НАСТАВАК)

Као што је наведено, дакле, без утицаја је на појам свршеног дела, да ли је већ узета ствар задржана и однета или је после враћена у државину правог сопственика¹⁾.

Првостепени суд дао је на ове примедбе своје противразлоге у следећем:

„За појам крађе, и према науци, а и према нашем позитивном закону — § 220. к. зак. тражи се да крадљивац туђу покретну ствар из туђег притежања узме, у намери да је противзаконо себи присвоји. Као што се види, главни елемент код ове кривице је противправно узимање ствари из туђег у своје притежање. Појам притежања код покретних ствари није могуће, генерално одредити, већ се тај појам одређује увек према самој природи покретне ствари и њеним физичким особинама. И сам наш законодавац у § 199. грађ. зак. не даје општу дефиницију притежања покретних ствари, већ примера ради наводи да ће неко у конкретном случају бити држалац или притежалац, кад покретну ствар буде имао у својим рукама, својој кеси, врећи, кући итд. Дакле и законодавац грађ. законика при његовом стварању увидео је немогућност давања једног општег и уједно прецизног појма о државини или притежању покретних ствари, већ је само примерима хтео да од прилике тај појам одреди. Међутим и из овако а priori датог појма о државини или притежању види се, да се оно код покретних ствари подразумева у извесној физичкој власти над дотичном ствари, поред воље да се та ствар узме у притежање. И само римско право тражило је за појам државине animus и corpus rem sibi habendi.

И криминалисте научног гласа као: Лист, Меркел и ост. траже за појам свршеног дела крађе, да дотични крадљивац узме туђу ствар из туђег склоништа (Gewahrsam) у своје. Реч Gewahrsam у немачком језику значи једно место, у коме се једна ствар и без присуства држаоца сматра као сигурно склоњена. Научници, дакле, траже за појам дела крађе не само да је дотична ствар из места досадањег држаоца уклоњена, већ да је она уједно склоњена на какво место, на коме би она била под физичком влашћу онога, који ју је из досадањег притежања узео, дакле под влашћу крадљивца. Само, дакле, у том случају када је нека покретна ствар из туђег притежања узета и склоњена тако да се може сматрати, према њеној природи, да је она дошла под физичку власт крадљивца, може се узети да постоји свршено дело крађе а иначе не.

Државина или притежање претпостављају, дакле извесну физичку моћ или

власт над дотичном ствари, која је различита према различним особинама дотичних покретних ствари.

Према томе и суд овај, у конкретном случају није могао узети да стоји свршено дело крађе, са тога разлога, што оптужени није успео да оточену ракију доведе под своју извесну физичку власт, јер је у тренутку кад је из бурета оточи ракију у своје буренце, био прекинут у даљем раду, и ракија с буренцом остала је и даље у притежању приватног тужиоца.

Према самој природи краденог предмета било је потребно да он буде тако склоњен да крадљивац, бар и најкраће време буде господар украдене ракије, што овде апсолутно није био случај. Исти такав случај био би н. пр. да је крадљивац ушао у чију кујну и из ормана за јело извукао шунку, па у том тренутку био прекинут у даљем раду и шунку оставио на столу или на самом поду кујне и т. д., јер оваквих примера би се безброј могло навести.

За појам свршеног дела тражи се да је неко од своје стране не само учинио све што је потребно, па да жељена последица наступи, већ се тражи да је та последица и наступила. Чим тога нема, онда се сматра да је дело остало само у покушају. Па и у овом конкретном случају свршено дело крађе ракије могло би бити само онда, када би оптужени успео, да украдену ракију задобије у своје притежање, а то би опет био случај тек тада, када би он успео да је ма и за најкраће време склони на такво место, на коме би се он могао сматрати као физички господар те ствари²⁾.

Општа седница Касационог суда, одлуком од 19-X-1910. г. № 11.270. одбацила је ове против-разлоге и усвојила примедбе свога I одељења (са 7 пр. 7 гласова).

Ми смо овде с правим задовољством изнели у целости противразлоге првостепеног суда, јер су они, по нашем нахођењу потпуно правилно схватили спорни случај.

Ови су разлози тако исцрпно и лепо написани, да ми њима готово немамо шта ни додати. Погрешка примедба Касационог Суда у томе је, што се њима узима да је оштећени изгубио државину тим самим фактом, што је лошов његову ракију оточио у своје буре, и ако је то буре заједно с ракијом остало у оном истом простору, где је и сам сопственик ракију држао; сопственик је дакле остао и даље у могућности да влада стварју и државина му према томе није одузета.¹⁾ У осталом питање о апрехензији т. ј. прибављању државине више је фактичке природе и није у овом случају везано за наређење грађанског законика.²⁾ Ну не може се порицати да је

¹⁾ Види Hugo Mayer-Allfeld, Lehrbuch des deutschen Strafrechts, Leipzig, 1907. стр. 455.

²⁾ Олсхаузен, Коментар немачког казн. законика, Берлин, 1906. г., код § 242. п. 5, 24 и 25, гди су наведени и случајеви развојног решавања спорног питања (о покушају и свршеном делу крађе) од стране немачког рајхсгерихта.

спорно питање такве природе да често може дати повода контраверсним одлукама¹⁾.

5. Признање оптуженога, учињено у жалби не вреди као олакшана околност.

[И Одеа. Касац. Суда 18-VI-1908. № 4.981.]

Могло би нам се приметити да је излишно да се о овоме и говори, јер каква може бити олакшица за оптуженога што је дело признао после осуде, која је донета и без тога признања? Шта даје повода да се признаје овај морални капитал оптуженику, који је показао да га нема, јер је порицао да је учинио дело, и можда се још и трудио да то докаже, и ако добро зна да тиме обмањује правосудје?

То је тачно и о томе не би требало ни писати, кад не би имало противних судских одлука. А код нас не само да има противних одлука о овоме, већ су готово све одлуке такве, па за то ваља и публиковати супротне а правилне одлуке.

Ну ми нећемо овде детаљније да улазимо у критику ове веома погрешне судске праксе код нас, пошто смо то већ учинили на другоме месту.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ

(НАСТАВАК)

Бележећи овај случај изнели смо и одлуке судске о истом²⁾ из којих видимо:

¹⁾ Један случај био је на решавању у II одељењу Касац. Суда у 1906. год., који је веома интересантан, у погледу баш овог спорног питања. Лопов је ушао у собу оптуженога, узео његове хаљине и обукао, па је ту у соби ухаћен. Како је он већ био обукао хаљине оптуженога, узето је да стоји дело свршене крађе, ма да је и сам лопов, заједно с украденим хаљинама још био у соби, где су те хаљине и раније стојале.

²⁾ «Као што се види» — каже се у разложима судског решења о овој ствари — «судска је пресуда јасна и по томе има да се изврши онако и у оном иностранству, као што гласи. То пак што је осуђени за друго дело био под судом и у притвору код горњо-милановачког суда од 3. априла до 10. септембра 1891. не може утицати на извршење пресуде овог суда односно казне, коју има да издржи по пресуди овог суда јер је осуђени био под судским ислеђењем за друго кажњиво дело». Са ових разлога првостепени чачански суд код кога је ово питање било покренуто био је одлучио: да се над осуђеним Р. изврши његова пресуда од 8. марта 1891. којом је Р. осуђен на шест месеци затвора, без обзира на притвор који је Р. издржао код другог суда за време ислеђења за друго дело за које је ослобођен.

По, по жалби браниоца осуђеног Р. и полицијске власти која је ово питање покренула, Касацони Суд поништио је ово решење првостепеног чачанског суда: «Јер кад се из акта види: да је оптужени код првостеп. суда горњомилановачког за опасну крађу био стављен под суд и у притвор, па пресудом од 10. септембра исте године ослобођен као некрив, а пре овога по другом делу пресудом тога суда од 8. марта осуђен на шест месеци затвора, која му се казна има рачунати од дана изречене пресуде (јер је био у притвору), онда је суд погрешно што је донео горње решење противно изреченој пресуди, јер кад је оптужени доцнијом пресудом оглашен за некрива, онда се види да није било места притвору због овог другог дела, и кад је он опет у притвору држан, онда му се исти има као казна по првој пресуди да рачуна, па с тога је суд требао према овоме ствар да реши».

да то питање о извршењу осуда припада судовима, ма да није регулисано никаквом прецизном одредбом у нашем кривичном законодавству.

»Правознанство изгледа да одлучује у принципу — каже *Garraud*¹⁾ —, «да решавање о спорним питањима која се покрећу приликом извршења казни, припада судијама које су надлежне да суде о главној ствари т. ј. онима који су решавали о јавној акцији. Доиста, са свим је природно, да судија чије је дело пресуда, решава о питањима која се појаве приликом њеног извршења и знајући шта је хтео да одлучи, он може да реши боље него други, спорна питања која је изазвала његова одлука. Овај систем добија један аргуменат аналогном из члана 473. законика о грађанском поступку, који у грађанском предмету даје решавање спорних питања која се појављају при извршењу извршне пресуде, суду који је исту донео».

Допуштајући ово као полазну тачку, следеће последице, отуда резултују:²⁾

»1. судови за преступна дела суде у принципу, сва деликта и власт коју имају по закону у том циљу имплицира овлашћење да решавају о споредним питањима која се могу појавити из њихових одлука; по томе, суд је дужан да суди спорове који настају из извршења какве одлуке;

»2. исто правило треба да буде рапрострањено и на полицијске судове, ма да се правознанство о овом питању није изјаснило. Доиста, какав би био разлог да се прави разлика између су-

Првостепени суд није усвојио ове примедбе одељења Касацониог Суда: «за то што своју пресуду од 8. марта 1891. која је извршена постала не може тумачити другачије, већ онако како је изречена. Међу тим Касацони Суд не наводи никакав законски пропис, коме би горње решење противно било». Општа седница Касацониог Суда нашла је: да су примедбе одељења саобразне закону, а да не стоје против разлога првостепеног суда и тако је осуђеном Р. урачунато време од 3. априла до 10. септембра 1891. проведено у притвору код горњо-милановачког суда, као издржана казна на коју је осуђен пресудом чачанског првог. суда.

Решења Касацониог Суда одговарају правди и човечности. Али законски пропис о овоме случају, на коме своју одлуку базира не налазимо ни у решењу Касацониог Суда, с тога што га и нема. А ово је једна празнина у законодавству. Случај неправедно одлежаног притвора, о коме говори § 64. кр. зак. што изгледа да проваљује из оних речи: «да није било места притвору због овог другог дела», у решењу Касацониог Суда, — овде није. Друго дело због кога је Р. био оптужен само по себи повлачи притвор за време ислеђења (опасна крађа), па кад је имао по закону довољно основа подозрења за стављање оптуженог под суд за ово дело, онда је наравно имало места и притвору, и према томе оптужени Р. није противзаконно у притвору држан за ово друго дело, а сем тога и за то, што се неправедно одлежани притвор узима у вид *при изрицању* пресуде. Међу тим другог законског прописа осим наведеног, нема, који би говорио о овоме или сличном случају, па с тога и није јасан овај разлог у решењу Касацониог Суда.

Ну, анстрахујући одлуку судску о овоме случају, овде је расправљено и друго важно питање о томе: ко је надлежан да тумачи судске пресуде кад се појави питање о њиховом извршењу, а оне су јасне т. ј. кад није случај очевидне погрешке у писању пресуде о коме говори § 281. кр. пост.

¹⁾ *Traité théorique et pratique du droit pénal français.*

²⁾ Издајемо ово мишљење овог познатог аутора да би се видело стање овог питања у науци.

»дова за преступна дела и полицијских судова? Ако су први у опште надлежни да суде *деликта*, други имају такође општу надлежност да суде о *истуцима*. У казненом предмету, једни и други конституишу општу јурисдикцију и опште право;

»3. што се тиче одлука кривичних судова, принцип би био одржан у томе смислу, што би ово питање решавао сам суд т. ј. судије, а не порота. Заиста, порота не изриче казну; како би она према томе могла да суди о њеном извршењу?

»То су апликације које се дају извести из ове јуриспруденције. Али немогућности и незгоде које отуда резултују не допуштају да се усвоји овај систем. Заиста, сва питања која покреће осуђени поводом извршења казне хитна су за решење. Но, пресуда може да произлази из повремене јурисдикције, као што је кривични суд, и није могуће да се реконституише пошто закључи сесију, да суди о спорном питању. Баш и онда, кад потиче од суда за преступна дела или ниже полиције, осуђени који је често ухапшен ван ресора ове јурисдикције, био би принуђен, ако би требало да се обрати, да трпи рокове који ограничавају вршење његовог права. Умесније је дакле да о овоме питању решава *перманентна кривична јурисдикција* онога места где се налази осуђени, т. ј. суд за преступна дела, среза у коме је притворен. Нема сумње, није логично дати овоме суду право да тумачи пресуду кривичног суда или Апелационог Суда, али би било још нелогичније дати то право, као што чини средње мишљење, *грађанском суду* места где се нађе осуђени, да се изјашњава о извршењу казних одлука. Тврдити, као што се то чини у одбрани овога система, да грађански судови имају *општу јурисдикцију*, и да су други судови само изузетне јурисдикције, не само је заблуда, него и вешта досетка: јер грађански судови и судови за преступна дела само су две секције *исте јурисдикције*, и грађанска комора не може имати у тумачењу казних одлука ширу власт, него комора за преступна дела».

Тако дакле спорна питања као што се види из горњег излагања, која се тичу извршења казних одлука, припадају казним судовима. Спорна питања која постају поводом извршења новчаних казни и конфискација и принудне наплате притвором, увек долазе у надлежност грађанског суда, јер се тичу осуда које се претварају у питање тражбине или својине.

IV. Извршење какве казне може бити било *стварно*, било *излагањем слике* (*per effigiem*). У старом праву, у коме је радња суда остајала тајна све док је трајала процедура, извршење на против, било је са великим публицитетом.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Милош М. Станојевић

СУДИЈА

СЛУЖБЕНИЦИ У БЕОГРАДСКОЈ ПОЛИЦИЈИ

1828 — 1838

НАПИСАО А.

Данас је готово немогућно средити потпуну листу чиновника који су у Београдској Полицији служили за прво доба њенога уређења, под којим разумемо нарочито раздобље од 1828 до 1838 године. Државна Архива, која је без мало једини поуздани извор за грађу по овом питању није, на жалост, богата подацима толико колико би се могло мислити. Време је уништило многи докуменат пре но што се на установу и уређење Државне Архиве могло у нас и помишљати. Ипак слика коју и из таквих, недорађених, потеза добијамо није без интереса, а местимични нам недостатак у неколико надокнађује неочекивано обилат број података о другим, специјалним питањима и случајевима.

Кад гледамо на личности које су служиле тада у Београдској Полицији и на чиновне које су имале, налазимо да је на челу организоване полиције стајао Директор или Полицај-Мајстор или Начелник (а кад што и с по неком другом титулом); за њим је долазио чиновник који се звао кад што Члан Полиције а некад и Помоћник Директоров. Треће је место припадало Секретару. Млађи су од њега били *писари*, којих је било некад и два и три, а било је прилика да је сав рад остајао на једном таквом службенику. Тако н. пр. 25 јуна 1831 године Директор Полиције Цветко Рајовић вели у писму Кнезу Милошу: »Пре мене било је овди пет служитеља у Полицији, пак сам сам с једним писаром остао био.«

Ми ћемо мало даље в детети из табеларнога прегледа имена оних чиновника који су се на појединим дужностима полицијским смењивали, а овде морамо напоменути да је раније уређење после наколико година дочекало преуређење. Српске власти у Београду преуређене су поново одлуком Кнеза Милоша у Крагујевцу од 2. фебруара 1837. године Бр. 359.

По тој уредби има три врсте власти.

На прво место долази војна власт, којој је на челу »Милитарни Командант вароши Београдске«, а за таквога је тада одређен генерал-мајор Јеврем Обреновић.

На другом је месту *Исправничество*, у чији састав долазе:

- » три Члена«.
- » један Секретар«.
- » један Писар«.
- » два Практиканта«.
- » један Тамничар«.
- » четири Пандура«.

Тек на треће место долази оно што нас овде највише интересује, а то је:

- » Полиција«
- » Два Чиновника«.
- » Један Секретар«.
- » Два Практиканта«.
- » Осам Пандура«.

Као што се види поново, један је од ова »два чиновника« назначиван за директора полиције а други му је био помоћник или члан. Тако је било и раније, до тога доба.

Остало је и звање секретарско.

Али је звање писарско укинато па је сведено на службу практикантску. Ово нам потврђује и молба Павла Зорнића, чиновника Београдске Полиције, коју је не много по овом преуређењу послао Кнезу. Зорнић ту вели како је био *писар* па је враћен за *практиканта*, а плата му је од 170 талира сведена на 100 талира годишње.

* * *

После учињенога саопштења да наведемо табеларни преглед чиновника Београдске Полиције у времену о коме је реч.

I

Директори.

Петар Лазаревић од 1828. до краја 1830. године. Кад се данас погледа на рад Лазаревићев, може се рећи да је Петар био своје позиву потпуно дорастао. Као искушани повереник Кнежев и опробани настојник у његову двору, Лазаревић је тај глас код Кнеза задржао и када је постао управник полицијски над српским делом београдске вароши. За њега је управљања зазвонило на београдској цркви први пут звоно, што је српски и хришћански свет у Београду довело до ентузијазма, а Турци су се и у граду и у вароши морали уздржати и савлађивати свој гнев. Лазаревић је с тога положаја отишао у Карановац за срескога старешину, а на његово је место дошао:

Годор Бојанић од краја 1830. до половине марта 1831. Лазаревић је био неписмен али необично окретан и бистар, а за Бојанића знамо да се с великом напегом могао потписати али не видимо да има иницијативе у раду, коме је, то се напротив види, доста невешт.

Цветко Рајовић, несумњиво најподобнији човек за ово место, сменио је Бојанића, за кога не знамо куда је тада отишао. Тако је Рајовић у марту 1831 године имао у рукама Београдску Полицију. У прилозима за Историју Београдске Полиције наћи ће читаоци довољно доказа о употребљивости Рајовићевој, али се одмах мора напоменути да је био један од оних људи, који нису могли дуго седети на једном месту. Оскудни подаци нешто мало правдају његово прекидање у служби на овој позицији; они приповедају како је Рајовић имао у Кнежевој околини много непријатеља који су му редовно плели замке, те је дужност неколико пута напуштао, а једном је — можда и не једном! — морао брзо и у Земун прећи. Зато видимо да га је у једном међувремену у дужности Директора Београдске Полиције заменио:

Максим Ранковић, који је био родом из Остружнице. Ранковић је учио и свршио ону Велику Школу коју је у Београду за Карађорђева времена био отворио Иван Југовић поглавито ради брзога

спремања чиновничкога кадра за ондашњу Србију. По свршетку те школе постао је, 1812, писар Београдскога Магистрата. Његов је конач на Зеленом Венцу задуго потоњих година био у Београду особито познат. После краћег управљања његова, место је директорово опет заузео:

Цветко Рајовић, који је на овоме месту остао сада мало, па је дошао:

Илија Чарапић. Овај је скоро две године служио у тој дужности, а када је уклоњен опет је дошао:

Цветко Рајовић, па убрзо за Цветком:

Марко Богдановић, ново постављени Директор Београдске Полиције, који 24 марта 1836 у захвалости Кнезу вели:

»Височајшом одредбом Ваше Свјетлости писменом учињеном од 19 текућега месеца № 1039, да се ја постављам у вароши Београдској Полицајем, ја сам с највећим чувством и ову нову на мене изливену милост и опредељену службу примио, и надам се да ћу по свим тачкама дужности Полицајној соствјетствовати, а наипаче пунктовима онима, које ми Ваша Свјетлост у предреченом височајшем предписанију налаже.

»Што се касало буде у овој ми служби да не би могао знати, ја ћу се односити свагда Сијатељњејшем Брату Ваше Свјетлости, Господару Јефрему Обреновићу, који ће ме у том дјелу упутити моћи, а што се патрола Српски и Турски тиче, и с војводом овдашњим добру љубов и с прочим Турцима имати, у том ћу се ја старати да се у најбољим реду и обржава свака точка«.

Али већ у септембру те године Кнез је наредио да на чело Београдске Полиције опет ступи:

Илија Чарапић. Међу тим случај доноси — преко нашег очекивања, да Илија Чарапић писмом Кнезу од 25 септембра 1836 године, служи за пример оних службеника који су се радо склањали од полицијске службе у Београду, која — како се по свему види — и није била нимало лака.

Чарапић је како је већ речено, две године служио у Београдској Полицији, па је онда са службом прешао у Исправничество, где се осећао спокојнијим, докле га није пореметила Кнежева наредба да опет ступи у полицију. Како је Кнез ту наредбу издао, и због чега јој се Чарапић није обрадовао, показује помнито његово писмо у коме се вели:

»Преступајући Препокорњејше са овом Прозбом к Вашој Свјетлости, и колено преклоно љубећи скут молим, молим да би имали Милосердије и собољезнованије великодушно саслушати ову моју прозбу.

»Овдашњи Господин Исправник Анта Протић, по пришествији из Пожаревца у Београд устмено ми је казао вољу Ваше Свјетлости, да ја у службу ступим у Полицију, а то ми је исто казао и Господин Председатељ Високославног Књажевско-Србског Управителног Совјета Стефан Стефановић у време битности Ваше Свјетлости сада у Топчидеру, које би ја драговољно душом и тјелом послужити пошао, да ми нездравље допушта, које сам им изјавио немоћ моје неспо-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Деловођа општине жагубичке, у срезу хомољском, пита:

»Приметио сам, да последње издање грађанског судског поступка из 1909. године, има знатних погрешака; па се по тим погрешкама законским и сâм закон погрешно примењује и код општинских судова и код државних првостепених судова.

Молим уредништво Полицијског Гласника, да изволи изнети у своме листу: Како треба да гласи тачка в. § 6., а како § 20. под б. поменутог закона?»

— На ово питање одговарамо:

Издање грађанског судског поступка од 1909. године, погрешно је не само код § 6 и 20 под б. него оно има још многобројних погрешака.

Да се до новог издања не би чиниле погрешке и код општинских и код првостепених судова, ми ћемо овде изређати све те погрешке, и изнети какав треба да је садашњи текст појединих одредаба.

Дакле:

1. Код § 4. други став треба да гласи: *»Парнице између странаца расирвања српски судови, ако парничари живе у Србији и ако су наши судови иначе у даном случају надлежни за суђење«.*

2. У § 6. тачка в. треба да гласи: *»Да могу парничаре равнати за суме до 200 динара«.*

3. У § 13. став трећи треба да гласи: *»Саопштење пресуде или решења оверике увек председник или члан суда, а ако би ови били неписмени, саопштење ће се извршити у присуству два писмена сведока који ће на акту саопштења потписати. Дан саопштења увек ће се словима означити.«*

4. После § 16. долази § 16. а и он гласи: *»Жалбе на пресуде или решења општинских судова имају се расматрати и решити најдаље за двадесет дана«.*

5. После чл. 20 а, долази нов члан 20 б, који гласи:

»Кад судија по предњем §-у учини општинском суду примедбе на пресуду или решење, тичале се ове поступка или суђења, општински суд ако их усвоји, управљаће се по њима и другу пресуду или решење донети, а ако би на против, имао разлога да остане при својој одлуци, он може понова послати предмет првостепеном суду са својим разлозима, зашто при пресуди или решењу остаје. Тада ће првостепени суд рассмотрити предмет у цуној седници (колегијуму), па, ако разлоге општинског суда уважи, одобриће одлуку његову, у противном случају учиниће општинском суду примедбе, по којима је овај дужан у свему поступити«.

6. § 22 измењен је и сада треба да гласи:

»Заклињање парничара и сведока у општинском суду врши се по прописима §§ 234, 277. и 278 овога законика«.

7. § 42. укинута је измена од 22. децембра 1901 год.

8. Други став § 234. треба да гласи:

»Сведок ће се заклињати у суду пошто искаже сведоштво на начин, како је прописано у § 277. и 278. кад заклетву полага парничар. Пре заклетве суд ће уштити сведока, да ли има своју сведоштво у чему да измени или допуни«.

9. § 277. треба да гласи:

»Суд ће парничару, који се има заклетви живо представити важност заклетве са стране верозакона и објаснити му: каква одговорност и казна постижу, по казнином законнику, оног, који се криво закуне«.

10. § 278. треба да гласи:

»Кад парничар по том изјави да хоће да се закуне, суд ће му најпре гласно прочитати заклетву и разговечно објаснити о чему ће се кетити, па кад види да га парничар разуме, онда ће се парничар заклетви, изговарајући заклетву за судијом или писаром.

Хришћани при полагању заклетве држаће три прста десне руке на крсту и сванђељу, пред којима ће горети две воштане свеће, а нехришћани изговарају заклетву са подигнутом руком у вис.

Заклетву ће потписати како заклетви парничар тако и противна страна, ако је присутна, и затим ће је председавајући судија оверити«.

11. Код § 466. после првог става долази став, који гласи:

»Ако је имовина, која се има узети у попис, у месту где је седиште полицијске власти, онда ће у таквом случају полицијска власт увек сама попис чинити«.

Све ове измене треба унети у последње издање грађанског судског поступка на одговарајуће место, и онда ће се избећи многе погрешке, које су до сада чињене.

II.

Суд општине превешке актом својим Бр. 989, пита:

»Чланом 2. закона о таксама, од 30. априла тек. год. предвиђено је, да се у корист општина наплаћују таксе за све писмене преставке и правне послове, у којима општине као власт, у границама закона суделују, а тако исто и све остале таксе предвиђене тарифом овога закона.

У таксеној тарифи под ТБр. 370, предвиђена је такса по кривичним делима 2 динара.

По тек. Бр. 379. так. тарифе предвиђене су санитарске таксе и то:

За сточне пасоше и уверење о својини стоке, поред таксе за државу из тек. броја 110.

а, За издање пасоша за ситну стоку без обзира на број грла 10 пара дин.

б, За пренос сточних пасоша — ситне стоке од сваког грла 0.05 пара.

в, За издање пасоша крупне стоке за свако грло старо до годину дана 0.15 пара дин.

г, За издање пасоша крупне стоке за свако грло старо од годину дана 0.30 пара дин.

www.unibliblioteka.org

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

способности по нездрављу; прво Болест једну најжалостнију вјечно неизлечиму. — Пак костобољу коју сам почувстествовао да сам је добио јошт у Рибници при контумацу у приоткротој Палаторији на мокрима временима поваздан стојећи. А друго за две године овде у Полицији служећи бољу под Грудне кошке, које ми декад и дијати прејатствује; а то је от ужасни и млоги недовољствија, неусилан ја бивши свима угодити, бивали су укори, псовке, пресецања Службе тицања праведно мене, анаметана које невожно, и нигди се онакова не постизавају и не изискују, а снагу и власт праву полицајну при себи удржавају, и то ме је низвергло у неизлечиме Болести. За то сам ја и молио Господина Стефана Стефановића, не смејући сам приступити Вашој Свјетлости, да Господ. поменути приступи и изјасни за мене, и моли Вашу Свјетлост и изходатајствује Вашег Милосердија, да ме оставите на служби гди сам се и наодио, у Исправничеству, по милости Ваше Свјетлости. На које савршеног решенија и не буде. А сада пак и пофторително видећи се ја принуђеним и усудујем се всепокорњејше молити љубећи скут и светлу десницу Вашу, без које помоћи и ухљебија да и моја Фамилија живити не можемо, да би ми за продуженије живота мог јошт за који дан уважили и умилосердили се на моју ову препокорњејшу и плачевну прозбу, оставити ме у Исправничеству на првој служби, чим ћете заставити мене и моје домаће вјечно молити Бога о здрављу и долгоденствију Вас и Ваше Свјетле Фамилије.

Као што је познато, Илија је син јунака Васе Чарапића. Кад је ово писмо писао био је у 44-ој години свога живота. Имао је врло променљиву судбину, а у времену о коме говоримо био је ожењен Стаменком, кћерју Карађођевог. После шест година, 1842 априла 21. преминуо је у Београду.

Из наведенога се писма јасно види тегиба полицијске службе у Београду онога доба, а ту је тегибу Илија као полицајац имао још и стога што му је било стављено у дужност да београђанима раздели на поклон плацеве на Теразијама, па су се људи бунили што нико није хтео примити поклон да ограда »пусту ледину иза Божјих леђа«!

Како је Чарапић остао при своме одрицању да прими управу полицијску, то је дужност директорску наново прихватио:

Цветко Рајовић, истина за мало али с великим успехом. Нарочито одликовање директора Београдске Полиције Цветка Рајовића од Кнежеве стране а у ово доба било је од особитога интереса за ондашњи чиновнички ред.

Зна се да је Цветко био у једно доба, раније, војни часник, када је носио и сабљу. Преведен у полицијску службу, он је и сабљу морао заменити шпадом. Кнез, пак, ванредно задовољан његовим полицијским радом, напусти да га одликује тиме што ће му дати да и као управник Београдске Полиције носи сабљу.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

За пренос пасоша крупне стокe за свако грло старо до годину дана 0·25 пара дин.

ђ. За пренос пасоша крупне стокe за свако грло старије од једне године 0·40 пара дин.

Пита се уредништво:

1. Да ли ће се код општинских судова и даље наплаћивати, по кривичним делима, такса у корист државне касе и лепити таксена марка од 2 дин. или ће се ова такса новчана наплаћивати у корист општинске касе, као што је то казано у 2. члану последњег одељка зак. о таксама: — тако исто и све остале таксе предвиђене тарифом овога закона.

2. Да ли ће општински судови, наплаћивати таксу за издање сточних пасоша из ТБр. 379. или из ТБр. 110. таксене тарифе.

3. Ако суд нема право на наплату таксе за издање сточних пасоша из ТБр. 379., онда ко је то надлежан? да ли само санитарске власти? и

4. Да ли ће општински судови и у будуће лепити таксену марку на сточне пасоше и колику, као и колико ће се наплаћивати у корист општ. касе.

— На ово питање одговарамо:

Све таксе, које општински судови наплаћују у своју корист, наплаћују се у напред, у готовом новцу, према чл. 10. закона о таксама, у колико у тарифском делу није нарочито другачије наређено за поједине случајеве.

Све таксе, које су поменуте у тарифском делу под Л. општине наплаћују само у своју корист, а уз њих наплаћују и таксу за државу у маркама само онде, где је то у тарифском делу под Л. нарочито речено, као што је, н. пр. у т. 339., 366., 379.

Према овоме, такса из тач. 370., за иступе неће се наплаћивати и за државу у маркама, него само у готову новцу за општину.

Што се тиче таксе из т. 379. ту ће општински судови поред таксе у готовом новцу, која се наплаћује за општинску касу, наплаћивати и ону из т. 110. у маркама за државну касу, јер се у т. б., 379. изречно вели: „поред таксе за државу из текућег бр. 110.“

Овај одговор важи и за суд општине ропочевачке на питање његово Бр. 772. и деловођа општина: чешљево-барске и десимировачке.

Треба прочитати и одговор уредништва дат општини јаковљанској у бр. 18. за ову годину.

III

Судовима општина: ражаначке на акт Бр. 881 и драгосиљачке на акт Бр. 554, одговара се, да је питање о избору општинског часништва објашњено у бр. 17. овога листа за ову годину, поводом питања суда општине ресничке.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај неумесне примене § 471. тач. 4 а грађанског судског поступка.

Илија С. М., из С....., тражио је од среске власти, да му изврши наплату 960 дин, дуга са интересом, колико су му, по решењу првостепеног Ђупријског суда, дуговали Живојин М. Д. и овога жена Ђурђија.

Кад је среска власт приступила извршењу наплате, суд општине с.... уверењем од 7. јуна 1889 год. Бр. 2864, утврдио је, да осуђени Живојин и Ђурђија немају нигде ништа од имања. Стога је среска власт решењем од 22. септембра 1889 год. № 9755, известила Илију о немогућности наплате.

По тражењу среске власти од 24. јануара 1908 год. № 1695, пореско одељење среза р.... послало јој је из новаца, добивених за продато имање Ђурђије жене Животе Ј., као претекшу суму, преко наплате пореза, 296·50 дин.

Како је Илија тражио, да се из ове суме наплати његово потраживање, то је среска власт, решењем од 18. марта 1908 године № 4715, учинила распоред, да се та сума да молиоцу Илији, као отплата горњег дуга.

По жалби Ђурђијиној, ово решење поништило је начелство окружно примедбама од 29. марта 1908. год. № 3208.

Поступајући по овим примедбама, среска власт је нашла:

1.) да осуђени Живојин М. Д. и Живота Ј. нису једно исто лице; и

2.) да се уверењем суда општине г.... од 27. марта 1908 године тврди, да Ђурђија, бив. удова Живојина М. Д., а сада жена Животе Ј., као земљоделца нема довољно земље по § 471. грађ. суд. пост., те да се, према томе, и сума од 296·50 динара не може издати повериоцу Илији, већ се има вратити пореском одељењу, да са истом поступи по § 471. тач. 4. а грађанског суд. поступка.

О овоме је известила и повериоца Илију решењем од 12. фебруара 1909 године № 2503., које је оснажило и начелство окружно, а решење овога одобрио је Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 1. јуна 1909 године П№ 9370.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да жалбено решење Министрове не одговара закону из ових разлога:

Кад је пореска власт продала имање Живојина М. Д., каф. из С..... и његове жене Ђурђије, за дужну порезу, и кад је од добивеног новца претекло, по наплати пореза, 296·50 динара, на ту суму пореска власт послала среској власти на распоред као надлежној, онда је среска власт погрешила, што је ту суму вратила пореској власти, да она изврши распоред са тим новцем у смислу § 471. грађ. суд. пост., јер Ђурђија и њен муж пок. Живојин М. Д. нису тада били земљоделци, кад је продаја њиховог имања извршена, него је се Ђурђија после тога прудала за Животу Ј., земљоделца из Г....., и она се, према томе, сада не може да користи благодешањем § 471. грађ. суд. пост., које имају земљоделци,

и ако је она сада удата за земљоделца; већ је требала, према § 489. грађ. суд. пост., сама да изврши распоред са тим новцем према појављеним повериоцима, или да је пошаље суду да он то изврши, ако је на продато имање било терета пре продаје. Како среска власт није овако поступила, то и жалбено решење, којим је ова незаконита радња одобрена, не може остати у снази.

Министар Унутрашњих Дела писмом од 24. марта 1911 године П№ 6195, известио је Држ. Савет, да усваја његово, напред изложено, посматрање и да ће жалиоцу издати друго решење у смислу саветских примедба.

Одлука од 29. марта 1911 год. № 3345.

Кад је у питању извршење пресуде, онда се ова има извршити у свему како је изречена, и једновремено према свима лицима, која су и у колико њоме осуђена.

Стамена жена Ж. Ш., молила је среску власт, да поступи по решењу начелства окружног од 10. јуна 1907. год. № 9707, и да јој уступи кућни плац, који јој је досуђен пресудом Апелационог суда од 12. августа 1885 године. № 58, а који сада бесправно ужива Стеван К., из Ц. Б..

На саслашању код среске власти Стеван је изјавио, да неће ово имање да уступи све дотле, докле му молителка Стамена не положи новац који му је поменутом пресудом досуђен.

Среска власт решењем својим од 12. јуна 1909. године № 9445, одлучила је, да Стеван тражено имање уступи у року од три дана од извршности решења, иначе ће бити кажњен, упућујући га да према § 462 грађ. суд. пост. оделито тражи извршење пресуде, у колико се ова односи на његову досуду.

Ово решење одобрило је начелство окружно, а решење овога одобрио је Министар Унутрашњих дела својим решењем од 27. октобра 1909 год. П№ 22278.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да жалбено решење Министрове не одговара закону из ових разлога: Извршна пресуда Апелационог суда од 12. августа 1885 год. № 58., која је изречена у спору Стамене жене Ж. Ш., Јоване жене И. Л., и Аноке жене С. Т., из Ц. Б....., противу Руже бив. удове П. Г. и умешача Стевана К., ондаш. гласи: да тужена Ружа и умешач Стеван уступе имање пок. Петра тужитељкама, но да су и тужитељке у исто време дужне да издаду туженој Ружи по 12 ₰ цес. годишње, рачунајући од 1. фебруара 1879 г. до 8. новембра 1880 год. на име издржавања, и 10 ₰ цес. на име удомљења, а сем тога и 200 динара на име трошкова, сахране и подушја пок. Петра.

Уступењем од 6. септембра 1904 године, које је оверено полицијском влашћу истог дана под № 15606., и које се налази у актима овог предмета, потврђује се, да је Ружа уступила своје право по горњој пресуди реченом Стевану.

И кад је молилац Стеван на актима под № 2071, 8169, 6045 и 9445 тражио, да му претходно Стамена исплати по пресуди досуђену му суму, као пријем-

нику права, па тек онда може да уступи имање Стамени, онда га извршна власт није могла упућивати, да према § 462. грађ. суд. пост. оделито тражи извршење пресуде, јер је он то већ учинио са горњом изјавом, него је дужна била да поступи по §§ 462., 463. и 493. грађ. суд. пост. и да поднесу пресуду изврши у свему, како је она изречена, и једновремено према свима лицима, која су и у колико њоме осуђена, јер ни једним законом, па ни одредбом § 462. грађ. суд. пост. није она била овлашћена, да извршење подваја, кад је већ имала пресуду на раду, и тиме да неоправдано истиче разлику у правима и дужностима парничара, и да, уз то, још рад по овом предмету без потребе одлаже.

С тога је одлуком од 22. марта 1911 г. № 3108. поништио решење Министрово.

Државни Савет није надлежан да одобрава одлуке општинског одбора и збора о куповини непокретног имања, за рачун општине.

Збор општине к..., на дан 25. марта 1911 године, донео је одлуку, да општина купи од Ђорђа Т., ондашњег, плац са зградом за 6900 дин. за општинску судницу.

Надзорна власт послала је ову одлуку Државном Савету на разматрање и одобрење.

Државни Савет нашао је, да за разматрање и решење овог предмета није надлежан, пошто овде није случај ни тач. 3. ни тач. 7. чл. 33. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 25 закона о пословном реду у Државном Савету, решио, да се акта врате нерасмотрена, као ненадлежној власти упућена.

Одлука од 22 априла 1911 године № 4295.

Јос. Н. Ст.

Мишљење опште седнице Касационог Суда

Касациони је суд, у својој општој седници од 20. априла 1911. године Бр. 4206., проучио питање Господина Министра Правде од 17. пр. мес. Бр. 4071. односно протоколсања фирме, па му је част доставити му следећи свој одговор:

Тежња закона о радњама је да се очува истинитост и јавност фирма и с тога у своме члану другом има наређење по коме у натпис (шилт) који се истиче на видном месту на радњи, мора ући цело име и презиме сопственика радње ако је сам, а ако је више од двојице онда цела имена и презимена или бар презимена двојице другара.

На тај начин и ако кроз наш трговачки закон није спроведено начело истинитости фирме, ипак ће ово наређење закона о радњама, до измена трговачког закона, колико толико сузбити протоколсање фирма на до сада практиковани начин, којим се прикрива прави сопственик и публика одржава у заблуди односно тога ко је прави господар радње.

Ово посредно дејство чл. 2. закона о радњама и навело је београдски трговачки суд, а с њиме и једно одељење Касационог Суда, да од оних, који прото-

колишу фирме, траже да не само истицање натписа него и протоколсање фирме врше у духу тога законског наређења; јер кад већ у натпис, који је стално изложен јавности, морају ући пуна имена и презимена, односно пуна презимена сопственика радње, онда зашто се то не би унело и у саму фирму, пошто сви другари јавног друштва и иначе потписују само протоколсање фирме и тај акт објављују преко службених новина.

Међу тим и ако је тако схватање теоријски правилно и практички корисно, ипак је Касациони Суд, у својој општој седници нашао, да се оно не може задржати у судској пракси, јер долази у сукоб с позитивним наређењима трговачког закона, јер по наређењу другог одељка § 23. трг. зак. „заједничка фирма код јавних ортаклука састоји се из имена свију ортака, или из имена једног или више њих с придодатком и друштво“.

Према наведеноме, Касациони Суд на прво и друго питање одговара: да чл. 2. зак. о радњама није замена § 23. тргов. зак., јер то наређење није у духу закона о радњама законодавним путем измењено нити укинута, па према томе и сад а и кад закон о радњама ступи у своју потпуно важност, протоколсање фирма има се вршити у смислу наведеног наређења § 23. трг. закона.

Што се тиче последњег питања Касациони Суд налази: да је закон о радњама, према наређењу свог чл. 164. ступио у живот у погледу функција комора. Па како је чланом 5. тога закона стављено у дужност коморама да одобравају отварање радња, и како су сопственици нових радња дужни да поднесу комори и имена господара будућих радња, то је сасвим логична последица да је чл. 2. који долази у атрибуције комора ступио на снагу оног дана кад је ступило у важност и наређење о коморама, и да према томе сопственици нових радња морају своје натписе удесити према наређењу поменутог члана другог.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Давид Мијалковић, надничар из Јовца, покрао је свога газду Лазара Глишића, трговца из Туприје, па затим побегао. Од покрадених ствари однео му: један пар половног мушког одела браон боје, 6 комада кошуља, троје гаће, неколико комада пешкира и ципних марам, један пар мушких — американских — ципела, један штотан шепир и један кофер.

Он је стар 20 година, високог раста, добро развијен, приомањаст, бркова малих.

Депеша начелства окр. моравског Бр. 5505.

Танасије Пејић, радник, украо је своје газди Ђорђевићу, циглару из Г. Милановца, 100 динара, па побегао.

Он је стар 30 година, родом из Новог Села у срезу бело-паланачком, средњег раста, плав, бркова риђих, обријан, у савлачком оделу.

Депеша начелства окр. рудничког Бр. 2914.

Светислав Жеравчић, обућарски радник из Београда, побегао је од свог газде и том приликом украо му ципни сат „Анкер“.

Он је стар 20 година, висок, плав, сувољав, од одела имао је на себи: плаве половне чакшире, на глави при шепир са великим ободом, а на ногама црне ципеле на шпир.

Акт кварта врачарског Бр. 4206.

Спасоје Атанасковић, из Видровца у ср. неготинском, притвореник првостепеног неготинског суда, који је био на лечењу у олд. душевној болници, побегао је ноћу између 2. и 3. овог месеца и до данас није пронађен.

Он је стар 32 године, средњег раста, риђ, бркова плавих. Од особених знакова на једној руци има шест претију.

Акт Управе града Београда Бр. 1628.

Гастон - Франсоа - Рене Дени, банкарски касир из Брисла, чију слику износимо, извршио

је фалсификат и проневеру у 50.000 динара, па затим побегао из Брисла.

Он је стар 33 године, висок 1.72 м., косе затворено смеђе, обрва и бркова густих. У моменту бегства, на себи је од одела имао: сако тегет боје са белим пругама, иберциер грао отворене боје, и на глави сламни шепир „Панама“.

Акт Управе града Београда Бр. 16211.

Михајло Миливојевић, болесник душевне болнице, побегао је 2. овог месеца из болнице.

Он је стар 28 година, нежењен, омален, ћелав, косе плаве, бркова обријаних при говору врска. У оделу је од жућкастог штотан са сламним шепиром на глави.

Акт Управе града Београда Бр. 16059.

Четири непозната зликовца, ноћу између 3. и 4. овог месеца, напали су на кућу Даринке Аћимовић, из Уба, и том су је приликом заостављали и отели јој 100 динара, па затим побегли. Са овом четворицом разбојника била су још двојица и они су ухваћени.

Двојица непознатих били су Цигани: један стар 27 година, плав, средњег раста, бркова плавих, у ципелама, са шепиром пепељасте

боје; други је стар 20—25 година, обријан, црномањаст, у црном капуту, са пеширом на глави. Трећи је стар 20 година, малог раста, дежмекаст, косе груграве. Опис четвртога је непознат.

Један од ове четворице ударен је вилама по глави од чега има белегу на глави; а један је заборавио астраганску шубару на месту где су разбојништво извршили.

Денеша начелника ср. тамнавског Бр. 7631.

Михајло Ђурић, Циганин, осуђеник београдског казненог завода, чију слику износимо,

побегао је 3. овог месеца из болнице за душевне болести, где је био на лечењу.

Он је стар 23 године, висок 1.69 м. обично развијен, црне косе, очију угаситих; од особених знакова има једну белегу од посекоштине, у облику праве линије, правца косог, величине 1 см. на III зглобу кажипрета.

Акт Управе болнице за душевне болести Бр. 1413.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеше.

Т Р А Ж Е С Е

Живадин Ж. Властић, из Селевца, који је био у Београду на занату, отумарао је још 1. овог месеца, и до данас се није јавио родитељима који га траже.

Он је стар 14 година.

Акт Управе града Београда Бр. 16085.

Гвозден Недељковић, из Метке, отумарао је од своје куће оставивши жену и децу без икаквих средстава.

Он је стар 27 година, висок, сувоњав, црномањаст.

Денеша начелника ср. ражањског Бр. 3580.

Цвета Ибрајмовић, оvd. нестала је 2. овог месеца.

Она је стара 21 годину, раста средњег, плава.

Акт кварта врачарског Бр. 4205.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Украден бакар. — Са пристаништа оvd. румунске агенције, украдена је једна веза бакра у тежини 100 килограма. На вези је стојала марка «M. S.»

Акт кварта савамалског Бр. 3517.

Украден велосипед. — Г. Пери Јанковићу, управнику царинарнице на Сави, украден је један демонтиран велосипед система «Бренбор» у вредности 180 динара.

Акт кварта савамалског Бр. 3564.

К Р А Ћ А С Т О К Е

Код Бурђа Митровића, из Лугавчине, који одговара за опасну крађу, нађен је један коњ, матор 2¹/₂ године, отворен алат, у задње ноге путаст.

Денеша начелника ср. подунавског Бр. 8708.

Живану Недељковићу, из Ст. Адибеговца, украдена је кобила, матора 10 година, кулашаста, у десно око ћорави.

Денеша начелника ср. орашког Бр. 6879.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову крађу и крађивца.

П Р Е Д А О С Е

Обрад Николић, одбегли притвореник начелника среза грочанског, чију смо слику и потерницу изнели у Бр. 17. предао се власти.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

5. априла ове године, власт среза врачарског ухватила је ово лице на «Душановцу», атара општине кумодрашке, у крађи. Узето на одговор ово је лице изјавило: да се зове **Велимир - Вељко - Радосављевић**, да је родом из Црне Горе, но не зна у коме месту, јер, вели, пренет је пре 28 година у Србију као дете од 3 године. Отац његов звао се Ракета а мати Јованка. Они су по доласку у Србију живели у Марковцу, но не дуго, јер су се преселили у срез тимочки где су и помраи. А он оставши без игде икога, одао се скитачком животу, и у беспослицењу проводио време по Србији, које је прекидао честим преласком у Аустро-Угарску. У Србији се највише бавио у Смедереву, где је године 1903. и 1906. наднично и служио, код Стојиљка Штерића и Лазара Стојковића.

Како он при себи нема никаквих исправа, а сам признаје да је толики низ година про-

украо је: један женски златан сат, са два златна спољна капка, и једним капком унутрашњим од метала; један златан дугачак ланац — женски — тежак 35·40 грама; једне дијамантске мињуше са једним већим и више малих дијаманата. У једној је мињуши испао већи дијаманат.

Акт топчидерске полиције Бр. 1406.

вео у беспослицењу, то да би се утврдила његова идентичност и његови наводи, износимо његову фотографију, позивајући све полицијске и општинске власти као и приватна лица да ако би ма шта знали о њему, да то одмах доставе начелнику среза врачарског, с позивом на акт Бр. 7298, у чијем се притвору он сада налази.